ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI, sniegti 2006. gada 13. jūlijā [1]

1. Šis *Högsta Domstolen* (Augstākā tiesa), Zviedrija, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Regulas Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi [2] (turpmāk tekstā — "Regula") 98. panta 1. punkta interpretāciju.

Regula

2. Regulas 1. pantā noteikts:

"1. Preču vai pakalpojumu preču zīmi, kas ir reģistrēta saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem nosacījumiem un tajā paredzētajā veidā, še turpmāk sauc par "Kopienas preču zīmi".

2. Kopienas preču zīme ir vienota. Tai ir vienāds spēks visā Kopienā; to nereģistrē, nenodod un neatdod, tā nevar būt tāda lēmuma priekšmets, kas atceļ īpašnieka tiesības vai paziņo tās par spēkā neesošām, un tās izmantošanu nevar aizliegt, ja tas neattiecas uz visu Kopienu. Šo principu piemēro, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi."

3. Regulas 9. pantā, ciktāl tam ir nozīme attiecībā uz izskatāmo lietu, noteikts:

"1. Kopienas preču zīme piešķir tās īpašniekam uz to ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības aizliegt visām trešām personām bez viņa piekrišanas darījumos izmantot:

a) jebkādu apzīmējumu, kas ir identisks Kopienas preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta Kopienas preču zīme [..];

[..]

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Padomes 1993. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp.), ar grozījumiem.

2. Atbilstoši 1. punktam, cita starpā, var aizliegt:

a) piestiprināt apzīmējumu precēm vai to iepakojumam [..].”

4. Regulas 91. panta 1. punktā paredzēts, ka dalībvalstīm savā teritorijā ir jānosaka ierobežots skaits pirmās un otrās instances “Kopienas preču zīmju tiesu”. 92. pantā noteikts, ka Kopienas preču zīmju tiesām ir izņēmuma piekritība attiecībā uz visām prasībām sakarā ar preču zīmju pārkāpumu.

5. Regulas 98. panta 1. punktā noteikts:

“Ja Kopienas preču zīmju tiesa konstatē, ka atbildētājs ir pārkāpis vai draudējis pārkāpt Kopienas preču zīmi [ir veicis Kopienas preču zīmes nelikumīgu izmantošanu vai izraisījis tās nelikumīgas izmantošanas draudus], ja vien nepastāv īpaši iemesli pretējai rīcībai, tā izdod rīkojumu, kas aizliedz atbildētājam turpināt darbības, kas pārkāpj vai varētu pārkāpt Kopienas preču zīmi [veikt Kopienas preču zīmes nelikumīgu izmantošanu vai izraisīt tās nelikumīgas izmantošanas draudus]. Tā arī veic pasākumus saskaņā ar savas valsts likumiem, kas nodrošina pakļaušanos šim aizliegumam.”

Līgums par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām (*TRIPs Agreement*)

6. Līguma par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām 41. panta 1. punktā (turpmāk tekstā — “*TRIPs*”) [3] noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka realizēšanas procedūras, kā precizēts šajā daļā, ir iespējamas saskaņā ar to likumiem, tā, lai atļautu efektīvu darbību pret jebkuru šajā Līgumā ietverto intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma aktu, ieskaitot steidzamus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, lai novērstu pārkāpumus, un līdzekļus, kas attur no turpmākiem pārkāpumiem. Šīs procedūras tiek piemērotas tādējādi, lai izvairītos no barjeru radīšanas likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu aizsardzības līdzekļus pret to ļaunprātīgu izmantošanu.[..]”

7. *TRIPs* līguma 44. panta 1. punktā noteikts:

“Tiesu varas institūcijas ir pilnvarotas likt pusei atturēties no pārkāpuma, cita starpā, novērst tādu importētu preču iekļūšanu puses jurisdikcijā esošajā tirdzniecības tīklā,

3 — 1.C pielikums Līgumam par Pasaules tirdzniecības organizācijas izveidošanu; Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē, apstiprināts ar Padomes 1994. gada 22. decembra lēmumu 94/800/EK (OV L 336, 1. lpp.). *TRIPs* līgums (OV 1994, L 336, 213. lpp.).

kuras saistās ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu, — tūlīt pēc šādu preču atmuitošanas. Dalībvalstīm nav pienākuma piešķirt šādai institūcijai pilnvaras attiecībā uz aizsargāto saturu, ko ieguvusi vai ko pasūtījusi persona, pirms tā ir uzzinājusi vai pirms tai ir bijis pamatots iemesls zināt, ka darbība ar šādu saturu ir saistīta ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu."

8. *TRIPs* līguma 61. pantā noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina kriminālprocesa un soda naudu piemērošanu vismaz apzinātos preču zīmju viltošanas vai autortiesību pirātisma gadījumos komerciālā mērogā. Iespējamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ietver cietumsodu un/vai naudas sodus, kas ir pietiekoši, lai atturētu no līdzīgas rīcības, atbilstoši naudas sodu apjomam, ko piemēro attiecīga smaguma noziegumiem. Attiecīgos gadījumos iespējamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ietver arī neatļauto preču un jebkuru materiālu un detaļu, kuru izmantošana bijusi neatļautā izstrādājuma pamatā, konfiskāciju un iznīcināšanu. Dalībvalstis var nodrošināt kriminālprocesa un soda naudas, kas piemērojami citos intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma gadījumos, īpaši, ja tie izdarīti apzināti un komerciālā mērogā."

9. No Tiesas judikatūras izriet, ka gadījumos, kad valsts tiesām tiek lūgts piemērot valsts tiesības, lai noteiktu pasākumus tiesību aizsardzībai jomā, kurā piemērojams *TRIPs* līgums un kurā Kopiena jau ir pieņēmusi tiesību aktus, kā tas ir preču zīmju jomā, valsts tiesām saskaņā ar Kopienu tiesībām ir pienākums to darīt, ciktāl tas ir iespējams, ievērojot attiecīgo *TRIPs* līguma noteikumu formulējumu un mērķi [4].

Attiecīgie valsts tiesību akti

10. Zviedrijas likuma par preču zīmēm [5] 37. pantā paredzēts, ka par preču zīmes pārkāpumu, kas izdarīts tīši vai aiz rupjas neuzmanības, soda, piemērojot naudas sodu vai ieslodzījumu.

11. Likuma par preču zīmēm 37.a pantā paredzēts, ka tiesa pēc preču zīmes īpašnieka

4 — 2004. gada 16. novembra spriedums lietā C-245/02 *Anheuser-Busch* (Krājums, I-10989. lpp., 55. punkts). Dalībvalstīm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (OV L 157, 45. lpp.) 11. pantu tagad ir pienākums "nodrošināt, ka, ja tiesa ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums, tiesu iestādes var attiecībā uz pārkāpēju izdot izpildrakstu, lai aizliegtu turpināt pārkāpuma darbības". Direktīva 2004/48/EK bija jāievieš līdz 2006. gada 29. aprīlim.

5 — *Varumärkeslagen* (1960:644).

pieteikuma var pārkāpuma izdarītājam, paredzot naudas sodu, aizliegt turpināt izdarīt pārkāpumu.

14. Vērdels iesniedza apelāciju *Svea hovrätt* (Svē Apelācijas tiesa). Viņš *inter alia* norādīja, ka nav pamata baidīties no pārkāpuma atkārtošanas, jo preču zīmes "Nokia" izmantošana nav bijusi ne tīša, ne arī izdarīta aiz neuzmanības.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

12. *Nokia Corporation* (turpmāk tekstā — "*Nokia*") cēla pret Vērdelu prasību *Stockholms tingsrätt* (Stokholmas pilsētas tiesa), apgalvojot, ka ir nelikumīgi izmantota tās Kopienas preču zīme "Nokia". *Nokia* apgalvoja, ka Vērdels ir importējis uz Zviedriju pašlīmējošas uzlīmes, kuras paredzētas pielīmēšanai pie mobilajiem telefoniem un uz kurām bija preču zīme "Nokia" [6].

13. *Stockholms tingsrätt* atzina, ka Vērdels ir organizējis uzlīmju importu uz Zviedriju un ka objektīvā nozīmē viņa darījumi ar uzlīmēm bija preču zīmes nelikumīga izmantošana. Šī tiesa uzskatīja, ka pastāv risks, ka viņš varētu atkal nelikumīgi izmantot preču zīmi. Tādēļ tiesa nolēma aizliegt turpināt izdarīt pārkāpumu, paredzot soda sankcijas.

15. *Svea hovrätt* apstiprināja *Stockholms tingsrätt* atzinumu, ka Vērdels objektīvā nozīmē bija nelikumīgi izmantojis preču zīmi un ka pastāv zināms risks, ka viņš to varētu darīt atkal. Tomēr, tā kā Vērdels nekad iepriekš nebija izdarījis preču zīmes pārkāpumu un viņu varēja vainot tikai par neuzmanību, *Svea hovrätt* uzskatīja, ka nebija pamata uzlīmju importu uzskatīt par turpināta preču zīmes pārkāpuma sadaļu. Fakts, ka nevar pilnībā izslēgt, ka nākotnē viņš varētu no jauna nelikumīgi izmantot "Nokia" preču zīmi, pats par sevi neattaisno aizlieguma piemērošanu, paredzot soda sankcijas tā neievērošanas gadījumā. Tāpēc *Svea hovrätt* grozīja *Stockholms tingsrätt* spriedumu un noraidīja *Nokia* prasību.

16. *Nokia* iesniedza apelāciju iesniedzējtiesā. Tā norādīja, ka, lai Vērdelam noteiktu lūgto aizliegumu, pietiek ar to, ka viņš objektīvi ir nelikumīgi izmantojis preču zīmi, un apgalvoja, ka katrā ziņā pastāv risks, ka Vērdels izdarīs turpmāku pārkāpumu.

6 — Šie un turpmākie punkti ir ņemti no rīkojuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu, kurā nav turpmāku nozīmīgu detaļu par lietas faktiem.

17. Iesniedzējtiesa uzskata, ka strīds starp lietas dalībniekiem izšķirams, balstoties uz to, vai Regulas 98. pantā ietverts pienākums noteikt aizliegumu un paredzēt tā neievērošanas gadījumā tādu sodu, kas pārsniedz likuma par preču zīmēm 37.a pantu. Tādēļ tā prejudiciālā nolēmuma sniegšanai uzdeva šādus jautājumus:

"1. Vai Padomes 1993. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi 98. panta 1. punkta pirmajā teikumā ietvertais "īpašu iemeslu" jēdziens ir interpretējams tādējādi, ka tiesa, kura konstatē, ka atbildētājs ir nelikumīgi izmantojis Kopienas preču zīmi, var, neskatoties uz citiem apstākļiem, neizdot īpašu rīkojumu, kas aizliedz atbildētājam turpināt preču zīmes nelikumīgu izmantošanu, ja šī tiesa uzskata, ka turpmāka pārkāpuma risks nav acīmredzams vai katrā ziņā ir ierobežots?

2. Vai šis jēdziens ir interpretējams tādējādi, ka tiesa, kura konstatē, ka atbildētājs ir nelikumīgi izmantojis Kopienas preču zīmi, var, pat ja nav pamata neizdot 1. jautājumā aplūkoto rīkojumu, šādu aizliegumu neizdot tāpēc, ka uz turpmāku pārkāpumu skaidri attiecas valsts tiesībās ar likumu noteikts vispārējs aizliegums un ka atbildētāju var sodīt, ja tas tīši vai rupjas neuzmanības dēļ turpmāk izdara pārkāpumu?

3. Ja atbilde uz 2. jautājumu ir noraidoša, vai šādā gadījumā ir jāveic īpaši pasākumi, ar kuriem, piemēram, aizliegumam pievieno naudas sodu, lai nodrošinātu šī aizlieguma ievērošanu, pat ja uz turpmāku pārkāpumu skaidri attiecas valsts tiesībās ar likumu noteikts vispārējs aizliegums un ka atbildētāju var sodīt, ja tas tīši vai rupjas neuzmanības dēļ turpmāk izdara pārkāpumu?

4. Ja atbilde uz 3. jautājumu ir apstiprinoša, vai tas attiecas arī uz gadījumiem, kad nosacījumi šādu īpašu pasākumu noteikšanai analoga valsts preču zīmes pārkāpuma gadījumā netiktu uzskatīti par izpildītiem?"

18. Rakstveida apsvērumus ir iesnieguši *Nokia*, Vērdels, Francijas valdība un Komi-

sija. Tiesas sēde netika pieprasīta un nav notikusi.

22. Turpretī man šķiet, ka Regulas formulējums un sistēma atbalsta noraidošu atbildi.

Par pirmo jautājumu

19. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai nosacījums par īpašiem iemesliem Regulas 98. panta 1. punktā nozīmē, ka tiesa, kas konstatē, ka atbildētājs ir nelikumīgi izmantojis Kopienas preču zīmi, var neatkarīgi no citiem apstākļiem neizdot īpašu aizliegumu par turpmākiem pārkāpumiem, ja tā uzskata, ka turpmāko pārkāpumu draudu risks nav acīmredzams vai kaut kādā nozīmē ir ierobežots.

23. Pirmkārt, Regulas 98. panta 1. punkts ir formulēts kā obligāts. Tajā norādīts — ja atbildētājs ir pārkāpis Kopienas preču zīmi, tiesa izdod rīkojumu, ar ko aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu. Šis formulējums atspoguļo preču zīmes īpašnieka Regulas 9. panta 1. punktā paredzētās pamattiesības aizliegt pārkāpumu. Ja tiesa konstatē, ka atbildētājs ir pārkāpis Kopienas preču zīmi, tad tai principā ir jāaizliedz turpināt pārkāpumu. No tā izriet, ka, tikai atkāpjoties no šī vispārīgā principa, tiesa var "īpašu iemeslu" gadījumā neizdot rīkojumu, ar ko aizliedz turpināt pārkāpjošas darbības. Līdz ar to "īpašu iemeslu" jēdziens ir jāinterpretē šauri.

20. *Nokia*, Francijas valdība un Komisija uzskata, ka uz šo jautājumu atbildei būtu jābūt noraidošai. Es tam piekrītu.

24. Otrkārt, Regulas preambulā ir noteikts, ka "lēmumiem, kas attiecas uz Kopienas preču zīmju derīgumu un pārkāpumiem saistībā ar tām, jābūt spēkā un jāaptver visa Kopienas teritorija, jo tas ir vienīgais veids, kā novērst pretrunīgus tiesu un Biroja lēmumus un nodrošināt, lai netiktu skarta Kopienas preču zīmju vienotība" [7]. Kā norādījušas *Nokia*, Francijas valdība un Komisija, vienota 98. panta 1. punkta interpretācija ir vienīgais veids šo mērķu sasniegšanai. No-

21. Vērdelam ir pretējs viedoklis. Viņš norāda, ka Regulas formulējums un sistēma atbalsta apstiprinošu atbildi uz pirmo jautājumu. Turklāt Regulas mērķis ir veicināt preču brīvu apriti. Tādējādi komerciālie darījumi bez vajadzības nav jāierobežo.

7 — Preambulas piecpadsmitais apsvērums.

vērtējums riska, ka pārkāpums turpināsies, pakāpei, kādu norāda *Högsta domstolen*, noteikti izraisīs atšķirīgus rezultātus dažādās dalībvalstīs. Tā kā tas, ka Kopienas preču zīmei ir jābūt vienādai aizsardzībai visā Kopienas teritorijā, ir pamatprincips, riska novērtējums pats par sevi nevar būt "īpašs iemesls", kas ļauj valsts tiesai neizdot rīkojumu, ar ko aizliedz turpināt pārkāpjošas darbības. Turklāt pastāv acīmredzamas praktiskas grūtības, iesniedzot pierādījumus par nākotnē izdarāmu darbību veikšanas risku. Ja turpmāko pārkāpumu iespējamība būtu priekšnosacījums rīkojumam, ar ko aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu, tas būtu preču zīmes īpašniekiem nelabvēlīgs nosacījums un radītu risku, ka tiek iedragātas viņu ekskluzīvās tiesības uz to Kopienas preču zīmi.

25. Iespējams, ka izņēmuma gadījumos turpmāka pārkāpuma riska pakāpe ir viens no vairākiem apstākļiem, kas kopumā var radīt "īpašus iemeslus" 98. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr valsts tiesas uzdotais jautājums īpaši attiecas tikai uz turpmākā pārkāpuma riska pakāpi "neatkarīgi no citiem apstākļiem" [8].

26. Protams, kā to norāda Vērdels, ir tiesa, ka viens no regulas galvenajiem mērķiem ir veicināt preču brīvu apriti [9]. Tomēr ir sarežģīti konstatēt, kā preču brīva aprite varētu tikt kavēta, nodrošinot stipru un vienotu Kopienas preču zīmju aizsardzību pret pārkāpumiem [10]. Gluži pretēji — šāda aizsardzība prasa, lai principā šāds pārkāpums tiktu aizliegts. Regula turklāt tieši sasaista mērķi veicināt preču brīvu apriti ar nosacījumu "Kopienas preču zīmes, kam ir piešķirta vienāda aizsardzība un kas ir spēkā visā Kopienas teritorijā" [11].

27. Visbeidzot, tāpat ir jāpatur prātā, — ja, kā šajā gadījumā, apgalvotais pārkāpums

8 — Līdzīgi, tā kā valsts tiesa nelūdz piemērus attiecībā uz to, kas veido "īpašus iemeslus" un šī jautājuma izpēte nav veikta Tiesai iesniegtajos apsvērumos, neuzskatu, ka būtu atbilstoši šajā lietā, kura ir pirmā, kurā Tiesai ir lūgts sniegt 98. panta 1. punkta interpretāciju, sniegt šādus piemērus.

9 — Preambulas pirmais apsvērums.

10 — Sal. ar Direktīvas 2004/48 3. panta 2. punktu, minēta 4. zemsvītras piezīmē, kurā paredzēts, ka pasākumi, procedūras un tiesību aizsardzības līdzekļi, lai nodrošinātu direktīvā paredzēto intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, "ir arī efektīvi, proporcionāli un preventīvi un tos piemēro tā, lai izvairītos no šķēršļu radīšanas *likumīgai* tirdzniecībai un nodrošinātu, ka tos neizmanto ļaunprātīgi" (mans izcēlums). *TRIPs* līguma 41. panta 1. punkta otrā teikuma mērķis ir līdzīgs.

11 — Preambulas otrais apsvērums.

izpaužas kā tāda apzīmējuma izvietošana, kas ir identisks Kopienas preču zīmei, uz precēm, kas ir identiskas precēm, attiecībā uz kurām tā ir reģistrēta, Kopienas preču zīmes aizsardzība ir absolūta [12]. Šādos apstākļos atkāpe principā vispār nav piemērojama. To, lielākais, varbūt varētu piemērot gadījumos, kad atbildētājs faktiski nevar atkārtot pārkāpumu, piemēram, (izmantojot *Nokia* sniegtos piemērus), ja atbildētājs ir uzņēmums, kas ir likvidēts, vai attiecīgās preču zīmes derīguma termiņš ir beidzies.

28. Attiecīgi es uzskatu, ka Regulas 98. panta 1. punktā paredzētais nosacījums par īpašiem iemesliem nav izpildīts, ja tiesa, kas konstatē, ka atbildētājs ir pārkāpis Kopienas preču zīmi, neizdod īpašu turpmākās nelikumīgās izmantošanas aizliegumu, pamatojoties vienīgi uz to, ka turpmākās nelikumīgās izmantošanas risks nav acīmredzams vai arī ir ierobežots.

Par otro jautājumu

29. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai Regulas 98. panta 1. punktā paredzētais nosacījums par īpašiem iemesliem nozīmē, ka tiesa, kas konstatē, ka atbildētājs ir nelikumīgi izmantojis Kopienas preču zīmi, var, pat ja nav tāda pamata atturēties no rīkojuma, ar ko aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu, izdošanas, kāds apskatīts pirmajā jautājumā, tomēr atturēties no šāda rīkojuma, ar ko aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu, pamatojoties uz to, ka turpmākais pārkāpums tiks aizliegts, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, kas aizliedz šādu pārkāpumu, kā arī to, ka atbildētājam var piemērot sodu, ja viņš tīši vai aiz rupjas neuzmanības izdara turpmāku nelikumīgu izmantošanu.

30. *Nokia*, Francijas valdība un Komisija norāda, ka uz šo jautājumu ir jāsniedz noraidoša atbilde. Vērdelam ir pretējs viedoklis, lai gan viņš nav iesniedzis nekādus apsvērumus, vienkārši norādot uz saviem argumentiem pirmajā jautājumā.

31. Arī šajā gadījumā es piekrītu *Nokia*, Francijas valdībai un Komisijai.

32. Kā pareizi norāda Francijas valdība, valsts tiesību aktu vispārīgie noteikumi pēc definīcijas nevar būt "īpašs" iemesls. Šī termina gramatiska interpretācija paredz, ka iemeslam ir jābūt īpašam attiecībā uz konkrēto lietu, kas savukārt norāda, ka tas parasti attiecas uz faktiem, nevis tiesību aktiem. Dalībvalstīm katrā ziņā saskaņā ar

12 — Preambulas septītais apsvērums un Regulas 9. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

TRIPs līguma 44. panta 1. punktu un 61. pantu ir pienākums paredzēt civiltiesību un krimināltiesību sankcijas, tostarp aizliegumu, par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu. Valsts tiesību aktos paredzētas sankcijas tādēļ nevar būt īpašs iemesls, lai neizdotu rīkojumu, ar ko aizliedz turpināt pārkāpjošas darbības, saskaņā ar 98. panta 1. punktu. Atsakoties izdot rīkojumu, ar ko aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu saskaņā ar 98. panta 1. punktu, pamatojoties uz to, ka valsts tiesību akti paredz sankcijas, Kopienas tiesību aktu piemērošana tiktu padarīta atkarīga no valsts tiesību aktiem. Tas savukārt būtu pretrunā ar Kopienas tiesību aktu pārākumu un regulas vienoto raksturu. Tas arī būtībā liegtu 98. panta 1. punktam visu jēgu.

33. Turklāt pasākums, kas aizliedz pārkāpumu, tādu kā 98. panta 1. punktā paredzētais, noteiktos apstākļos var būt preču zīmes īpašniekam efektīvāks nekā pārkāpuma vispārējs aizliegums, pat tādos gadījumos, kad par to ir paredzētas soda sankcijas. Francijas valdība piemēra veidā norāda, ka saskaņā ar Francijas tiesību aktiem īpašs rīkojums, ar ko aizliedz turpināt pārkāpjošas darbības, dod preču zīmes īpašniekam tiesības pieprasīt muitas iestādēm un policijai novērst aizliegto darbību izdarīšanu bez nepieciešamības uzsākt jaunu tiesvedību (kas ir laikietilpīga un dārga) attiecībā uz jauno pārkāpumu.

34. Šajā kontekstā var norādīt, ka saskaņā ar *Nokia* Zviedrijas likuma par preču zīmēm 37. a pantā paredzētās soda sankcijas ne visos gadījumos ir pārkāpuma sekas. Tā vietā preču zīmes īpašniekam ir jāiesniedz atsevišķs pieteikums un pierādījumi, ka pārkāpums ir izdarīts tīši vai rupjas neuzmanības dēļ. Ja tas tā patiešām ir, tad minēto tiesību aktu sniegtā aizsardzība nepārprotami nav salīdzināma ar aizsardzību, kas paredzēta 98. panta 1. punktā, kurā, atkārtošu vēlreiz, skaidri prasīts, lai rīkojums, ar ko aizliedz turpināt pārkāpjošas darbības, būtu parasta tiesas atbilde, konstatējot pārkāpumu.

35. Attiecīgi uzskatu, ka nosacījums attiecībā uz Regulas 98. panta 1. punktā paredzētajiem īpašiem iemesliem nav izpildīts, ja tiesa, kura konstatē, ka atbildētājs ir nelikumīgi izmantojis Kopienas preču zīmi, atturas no rīkojuma, ar ko aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu, vienīgi pamatojoties uz to, ka valsts tiesību akti ietver vispārēju turpmākas nelikumīgas izmantošanas aizliegumu un to, ka atbildētājam var piemērot sodu, ja viņš tīši vai aiz rupjas neuzmanības veic turpmāku nelikumīgu izmantošanu.

Trešais un ceturtais jautājums

36. Ērtības labad apskatīsim šos jautājumus kopā.

37. Ar trešo jautājumu, kas rodas tikai tad, ja uz otro jautājumu, kā to iesaku es, atbilde ir noraidoša, iesniedzējtiesa vaicā, vai īpašie pasākumi, ar kuriem aizliegums, piemēram, ir apvienots ar soda sankcijām, ir jānosaka, lai nodrošinātu šī aizlieguma ievērošanu pat tad, ja 1) uz turpmāku pārkāpumu attiecas valsts tiesībās ar likumu noteikts vispārējs aizliegums un 2) atbildētājam var piemērot soda sankcijas, ja tas tīši vai rupjas neuzmanības dēļ turpmāk izdara pārkāpumu.

38. Ar ceturto jautājumu, kuru tā uzdod, ja uz trešo jautājumu ir sniegta apstiprinoša atbilde, iesniedzējtiesa vaicā, vai tas attiecas arī uz gadījumiem, kad nosacījumi šādu īpašu pasākumu noteikšanai analoga valsts preču zīmes pārkāpuma gadījumā netiktu uzskatīti par izpildītiem.

39. *Nokia*, Francijas valdība un Komisija norāda, ka uz trešo un ceturto jautājumu būtu jāsniedz apstiprinoša atbilde. Es tam piekrītu.

40. Vērdels pauž pretēju viedokli. Viņš atsaucas uz regulas 14. panta 1. punktu, kas nosaka — "Kopienas preču zīmes pārkāpumus reglamentē valsts tiesību akti, kas attiecas uz attiecīgās valsts preču zīmes pārkāpumiem", un norāda — ja valsts tiesību akti paredz pārkāpuma vispārēju aizliegumu ar soda sankcijas iespēju, tad ir uzskatāms, ka pastāv pietiekami pasākumi, lai nodrošinātu aizlieguma izdarīt turpmāku pārkāpumu ievērošanu.

41. 14. panta 1. punkts tomēr beidzas ar vārdiem "saskaņā ar X daļas noteikumiem". X daļa ietver 98. panta 1. punktu. Kā es uzsvēru iepriekš, šī norma ir obligāta. Tā prasa, lai tiesa, kas ir konstatējusi Kopienas preču zīmes pārkāpumu, ne tikai izdotu rīkojumu, ar ko atbildētājam aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu, bet arī, lai tā " veic pasākumus saskaņā ar savas valsts likumiem, kas nodrošina šī aizlieguma ievērošanu". Šāds formulējums skaidri nosaka, ka valsts tiesībās ir jāparedz šādi īpaši pasākumi, lai

nodrošinātu šādu aizliegumu un tā ievērošanu [13]. Līdz ar to valsts tiesībās ar likumu noteikts vispārējs aizliegums pārkāpumam, manuprāt, nebūtu pietiekams. Turklāt soda sankcijas, kas var tikt piemērotas tikai 1) pēc valsts tiesas izvēles; 2) pēc preču zīmes īpašnieka pieteikuma un 3) pret atbildētāju, kas tīši vai aiz neuzmanības izdara pārkāpumus, ir nepietiekamas, lai izpildītu šo prasību.

42. Lai gan pasākumu detalizēts saturs ir valsts tiesību jautājums, tomēr tiem ir jābūt ne tikai konkrētiem, bet arī efektīviem izvirzītā mērķa sasniegšanai. Tas izriet no principa, ka, lai gan nepastāvot Kopienas tiesību aktiem, kas regulētu šo jautājumu, katrai dalībvalsts tiesību sistēmai pašai jāparedz detalizēti procesuāli noteikumi, kas regulē tiesas darbības attiecībā uz tādu tiesību aizsardzību, kuras privātpersonām izriet no Kopienu tiesībām, šādi noteikumi nevar būt mazāk labvēlīgi kā tie, kas regulē tādas pašas darbības dalībvalstī (līdzvērtības princips) un nevar ar Kopienu tiesībām piešķirto tiesību izmantošanu padarīt gandrīz neiespējamu vai pārmērīgi grūtu (efektivitātes princips) [14]. Nepārprotami, aizliegums, kas nesniedz nepieciešamo rezultātu, visticamāk, neatbilstu šim pēdējam principam. Tomēr, manuprāt, tas obligāti nenosaka, ka pārkāpuma aizliegums nekavējoties ir jāapvieno ar kādu citu sankciju vai sodu. Drīzāk aizlieguma pārkāpuma sekas ir skaidri jānosaka vai nu attiecīgajai valsts tiesai vai, vispārīgākā veidā — valsts tiesībās.

43. Attiecībā uz ceturto jautājumu man šķiet, ka attiecībā uz iepriekš izklāstīto analīzi nav nozīmes, vai konkrētajā lietā 98. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi īpašu pasākumu noteikšanai analoga valsts preču zīmes pārkāpuma gadījumā netiktu uzskatīti par izpildītiem. 98. panta 1. punkts nosaka īpašu prasību, kuras detaļas būtu jāparedz valsts tiesībās, kuras ir piemērojamas, ja noticis Kopienas preču zīmes pārkāpums. Līdzvērtības princips nepieprasa, lai gadījumā, ja Kopienu tiesības nodrošina augsta līmeņa aizsardzību, kas izriet no Kopienu tiesībām, tad līdzvērtīgas tiesības, kas izriet no valsts tiesībām (pat harmonizētām valsts tiesībām), obligāti baudītu tāda paša līmeņa aizsardzību.

13 — Formulējums franču valodā ir pat skaidrāks: "Il prend également, conformément à la loi nationale, les mesures propres à garantir le respect de cette interdiction".

14 — Skat. piemēram, 2001. gada 6. decembra spriedumu lietā C-472/99 *Clean Car Autoservice (II)* (*Recueil*, I-9687. lpp., 28. punkts).

Secinājums

44. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ es uzskatu, ka uz *Högsta Domstolen* (Augstākā tiesa), Zviedrija, uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

Pirmais un otrais jautājums:

— Padomes 1993. gada 20. decembra Regulā (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi 98. panta 1. punktā ietvertais nosacījums par īpašiem iemesliem nav izpildīts, ja tiesa, kura konstatē, ka atbildētājs ir nelikumīgi izmantojis Kopienas preču zīmi, neizdod īpašu rīkojumu, ar ko atbildētājam aizliedz turpināt nelikumīgu izmantošanu, 1) vienīgi pamatojoties uz to, ka šī tiesa uzskata, ka turpmākas nelikumīgas izmantošanas risks nav acīmredzams vai katrā ziņā ir ierobežots vai 2) vienīgi pamatojoties uz to, ka uz turpmāku nelikumīgu izmantošanu skaidri attiecas valsts tiesībās ar likumu noteikts vispārējs aizliegums un ka atbildētāju var sodīt, ja tas tīši vai rupjas neuzmanības dēļ turpmāk izdara pārkāpumu.

Trešais un ceturtais jautājums

— Valsts tiesībās ir jānosaka to īpašo pasākumu detaļas, kurus Regulas Nr. 40/94 98. panta 1. punkts prasa noteikt tiesai, kas aizliedz atbildētājam turpināt Kopienas preču zīmes nelikumīgu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka šis

aizliegums tiek ievērots. Šādiem pasākumiem ir jābūt efektīviem. 98. panta 1. punkta prasība nav izpildīta, vienīgi pamatojoties uz to, ka 1) valsts tiesībās ar likumu noteikts vispārējs aizliegums un 2) ka atbildētāju var sodīt, ja tas tīši vai rupjas neuzmanības dēļ turpmāk izdara pārkāpumu. Īpaši pasākumi ir jāpiemēro, lai nodrošinātu, ka aizliegums tiek ievērots pat tad, ja nosacījumi šādu īpašu pasākumu noteikšanai analoga valsts preču zīmes pārkāpuma gadījumā netiek uzskatīti par izpildītiem.